

Jokaisen tarina on yhtä arvokas – kehitysvammaisen elämäntarina näkyväksi

Tutkimuksien mukaan ihmiset odottavat hyvältä vanhuudelta yleensä terveyttä, toimivia yhteyksiä läheisiin ihmisiin, myös matkustaminen ja harrastukset kuuluvat monien eläkepäivien suunnitelmiin.

Kehitysvammaisten henkilöiden ikääntymiseen liittyvät haaveet ovat varmasti samankaltaisia ja joka tapauksessa niihin on suhtauduttava samalla vakavuudella kuin meidän muidenkin toiveisiin. Ikääntyvien kehitysvammaisten lähtötilanne voi olla hyvinkin erilainen kuin ns. valtaväestön. Puolisoa ja lapsia ei valtaosalla kehitysvammaisista ole, omat vanhemmat ikääntyvät, tai ovat jo kuolleet. Takana voi olla useampi hoitopaikka eri paikkakunnilla ja useasti vaihtunut hoitohenkilöstö. Yhteydet vanhoihin ystäviin ja henkilöstöön eivät ole säilyneet, mikäli hoitajat eivät ole aktiivisesti tukeneet yhteydenpitoa.

Toki toisenlaisia tarinoitakin on. Monella kehitysvammaisellakin on pysyvä hoitopaikka eli koti, tuttu avustaja henkilöstö, paljon ystäviä ja laaja suku, johon suhde on tiivis. Kaikilla meillä on oma historiamme.

Kirjoitukseni tarkoitus on nostaa esille ihmisen elämäntarinan, sen kirjaamisen ja/tai kuvittamisen tärkeys. Lisäksi ihmisen elämä olisi nähtävä elämänkaarena syntymästä, nuoruuden, aikuisiän ja ikääntymisen kautta kuolemaan.

Kehitysvammaisille, joilla on kommunikoinnin puutteita ja kirjoitus ja lukutaitoa ei ole, tämä on erikoisen merkittävä asia. Vanhuus on myös kehitysvammaisille kuuluva merkittävä kehitystehtävä. Muistisairaus tuo mukanaan vielä elämänhistorian tuntemisen tärkeydelle lisäkertoimen. Ihmisten tai hoitopaikkojen vaihtuessa, on huolehdittava, että elämäntarina kulkee ihmisen mukana.

Muistikka-hanke haastaa kaikkia kehitysvammaisten ja muistisairaiden omaisia, ystäviä ja muita lähi-ihmisiä huolehtimaan, että **jokaisella olisi oma elämänsä historia tallennettuna, jossain muodossa ja jossakin määrin**. Muistelutyö olisi luonnollisesti paras tehdä silloin kun ihminen itse voi vielä osallistua sen koontiin, jokainenhan on oman elämänsä paras asiantuntija. Muistelutyöhön ja toiveidensa kirjaamiseen voi ottaa osaa omien kykyjensä ja voimavarojensa muodossa, kukin omalla tavallaan. Tekstinä, kuvina, videoina, tavaroina jne. Vain mielikuvitus on rajana, miten elämäntarina dokumentoidaan. Tärkeää on se, että henkilö itse kykenee sen avulla kertoen tai muin keinoin välittämään omaa historiaansa.

Vain mielikuvitus on rajana, miten elämäntarina dokumentoidaan.

Jokaisen elämäntarina kertoo ja opettaa kuuntelijalle henkilöstä jotain tärkeää. Elämäntarina tietojen tuntemisella voimme vahvistaa muistisairaana vahvuuksia ja voimavaroja. Kokemusten mukaan elämäntarina toimii työvälineenä hoitotyössä. Esimerkiksi musiikki, jos se on ollut tärkeä osa nuoruutta, niin se on myös tärkeä osa vanhuudessakin. Asiakkaan huomiointi yksilönä on helpompaa, kun tietää tavat ja tottumukset.

Hyvän hoitotyön lähtökohta on ihmisen elämänsä historian tunteminen.